

L I Č A J L D

JEDAN

HITAC

Prevela
Branislava Radević-Stojiljković

■ Laguna ■

Naslov originala

Lee Child
ONE SHOT

Copyright © Lee Child 2005

Published by arrangement with Darley Anderson Agency

Translation Copyright © 2013 za srpsko izdanje, LAGUNA

Prevodilac zahvaljuje kolegi Ratku Radunoviću
za pomoć prilikom prevođenja termina u vezi s oružjem.

Kupovinom knjige sa FSC oznakom
pomažete razvoj projekta odgovornog
korišćenja šumskih resursa širom sveta.

SW-COC-001767

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

*Megi Grifit, prvoj i najboljoj prijateljici
Džeka Ričera u Americi*

CV DŽEKA RIČERA:

Ime:

Džek Ričer
(srednje ime nema)

Nacionalnost:

SAD

Osnovne telesne odlike:

visina 195 cm
težina 99–113 kg
obim grudi 127 cm

Veličina odeće:

gornji deo 3XLT
unutrašnja dužina nogavice
95 cm

Boja očiju: plave**Osobeni znaci:**

Ožiljak kod levog oka, ožiljak
na gornjoj usni

Obrazovanje:

Škole vojnih baza vojske
SAD u Evropi i na Dalekom
istoku; vojna akademija Vest
Point

Služba:

Trinaest godina u vojnoj
policiji vojske SAD; 1990.
godine s čina majora
degradiran u čin kapetana,
1997. godine otpušten iz
službe s činom majora

Odlikovanja:**Najvišeg reda:**

Orden srebrne zvezde,
Odlikovanje najvišeg reda
za službu u odbrambenim
snagama, Legija zaslužnih

Srednjeg reda:

Vojničko odlikovanje, Orden
bronzane zvezde, Odličje
purpurnog srca

Nižeg reda:

„gvozdeni opiljak“

Adresa prebivališta:

nepoznata

Porodica:

Majka: Žozefin Mutije Ričer,
rođ. 1930. u Francuskoj,
umrla 1990.

Otac: mornarički oficir
vojske SAD, služio u Koreji i
Vijetnamu

Brat: Džo, rođ. 1958,
umro 1997; pet godina u
obaveštajnoj službi vojske
SAD; služba u Ministarstvu
finansija, Odeljenje državnog
trezora

Umeća i veštine:

Stručnjak za malokalibarsko
naoružanje, majstor u

rukovanju ručnim oružjem i
borbi izbliza

Jezici:

Tečno govori engleski i
francuski, koristi se španskim

Šta nema:

Vozačku dozvolu; kreditne
kartice; državne povlastice;
prijave poreza; izdržavana
lica

JEDAN

Petak. Pet sati posle podne. Možda je tad najteže kretati se neprimećen kroz grad. A možda je i najlakše. Zato što petkom u pet niko ni na šta ne obraća pažnju. Ni na šta osim na put pred sobom.

Čovek s puškom vozio se na sever. Ni brzo ni sporo. Ne privlačeći pažnju. Ne ističući se. U malom kombiju svetle boje koji je znao i za bolje dane. Bio je sam za volanom. Na sebi je imao kišni mantil svetle boje i bezobličnu svetlu kapu od trikotaže kakvu starci nose na golf kad nema sunca ili kad pada kiša. Kapa je imala crvenu ranflu u dve nijanse. Bila mu je navučena do očiju. Mantil je bio zakopčan do grla. Čovek je nosio naočari za sunce, bez obzira na to što su kola imala zatamnjene prozore i što je napolju bilo oblačno. I nosio je rukavice iako je do zime ostalo još tri meseca i nije bilo hladno.

Saobraćaj se usporio i počeli su da mile kad su stigli do uzbrdice Prve ulice. Onda se potpuno zaustavio kad su dve trake postale jedna jer je deo asfalta podignut zbog radova. U

čitavom gradu izvode radove. Već godinu dana vožnja je prava noćna mora. Rupe na putu, kamioni sa šljunkom, kamioni-mešalice za beton, valjci za asfaltiranje. Čovek s puškom je podigao ruku s volana. Povukao je manžetu. Pogledao na sat.

Jedanaest minuta.

Samo strpljivo.

Podigao je stopalo s kočnice i polako krenuo napred. Onda je ponovo stao na mestu gde se kolovoz sužava a trotoari šire, tamo gde počinje trgovačka četvrt u centru. Velike radnje i sleva i zdesna, svaka sledeća malo viša od prethodne, zbog uzbrdice. Široki pločnici su pružali prostora ljudima što su došli u kupovinu. Gvozdeni stubovi za zastave i gvozdeni stubovi za ulične svetiljke, postrojeni kao straža između ljudi i automobila. Ljudi ovde imaju više prostora nego automobili. Saobraćaj je bio veoma spor. Ponovo je pogledao na sat.

Osam minuta.

Samo strpljivo.

Posle sto metara napredovanje je malo olakšano. Saobraćaj više nije bio toliko zakrčen. Prva ulica se proširila i ponovo bila pomalo zapuštena. Barovi i jeftine radnje. A onda, sleva, garaža. Pa ponovo radovi, na mestu gde proširuju garažu. A malo dalje u ulici isprečio se nizak zid. Iza njega se nalazila pešačka zona, prostrani trg sa ukrasnim bazenom i fontanom. Na levoj strani trga, stara gradska biblioteka. Zdesna, nova poslovna zgrada. Iza nje, crna staklena kula. Pred graničnim zidom koji ju je delio od trga, Prva ulica je naglo, pod pravim uglom, skretala desno, pored neurednih zadnjih ulaza i rampi za utovar, a onda dalje pod nadvožnjak.

Međutim, čovek u kombiju usporio je pre nego što je stigao do skretanja ispred trga, pa pošao levo i ušao u garažu. Krenuo je pravo gore, uz rampu. Nije bilo prepreke jer svako parking-mesto ima svoj parking-sat. Zato nema nikog da

naplaćuje, nema svedoka, nema priznanice, nema papirnog traga. Čovek u kombiju je sve to znao. Nastavio je spiralnom rampom do drugog nivoa i zaputio se ka najudaljenijem uglu građevine. Ostavio je načas upaljen motor i izašao iz vozila da pomeri narandžasti građevinski čunj s mesta koje je želeo. Bilo je to poslednje parking-mesto u starom delu zgrade, odmah desno, do novog dela koji su dodali.

Parkirao se i ugasio motor. Načas je ostao da sedi nepomično. U garaži je bilo mirno. Bila je puna utihlih automobila. Samo je ovo mesto, na koje je bio postavio građevinski čunj, bilo slobodno. Ta garaža je uvek krcata. Znao je to. Upravo zato je i proširuju. Da joj udvostruče veličinu. Koriste je ljudi što dolaze u kupovinu. Eto zašto je tako mirno. Niko pri zdravoj pameti ne kreće u pet sati. Niko ne želi da se zaglavi u saobraćajnom špicu. Pa još s radovima na putu. Ili izađu pre četiri ili čekaju do šest.

Čovek u kombiju pogledao je na sat.

Četiri minuta.

Polako.

Otvorio je vozačka vrata i izašao. Izvadio je četvrt dolara iz džepa i ubacio ga u parking-sat. Snažno je pritisnuo dršku i čuo ga kako upada unutra, i video kako mu uređaj daje sat vremena. Nije se čuo nikakav drugi zvuk. U vazduhu nije bilo ničeg osim mirisa parkiranih automobila. I mirisa benzina, gume i hladnih auspuha.

Stajao je mirno pored vozila. Na nogama je imao stare duboke cipele na šniranje. Od žutomrskog antilopa, samo s po jednom rupicom za pertle s obe strane, engleske marke klarks, kakve su omiljene kod vojnika specijalaca. Klasičnog dizajna koji se ne menja već oko šezdeset godina.

Osvrnuo se na parking-sat. Neće mu trebati pedeset devet minuta. Otvorio je zadnja, šiber-vrata kombija, sagnuo se

unutra i razmotao ćebe, otkrivajući pušku. Bio je to spring-fild M1A super meč s automatskim punjenjem, s kundakom od američke orahovine, s teškom cevi, magacinom za deset metaka kalibra .308. Komercijalni ekvivalent za snajpersku pušku s automatskim punjenjem M14, koji je američka vojska dugo koristila u službi. Fino oružje. Možda ne baš tako precizno kao prvi pucanj iz hladne cevi vrhunske brzometne streljačke puške, ali poslužiće. Sasvim će lepo poslužiti. Neće gađati neobično daleko. Puška je bila napunjena mecima lejk siti M852. Njegovo omiljeno uobičajeno punjenje. Meci od specijalnog lejk siti mesinga, s federalnim barutom, i sa sijera mečking šupljinom od 168 grena. Municija je verovatno kvalitetnija od puške. Po tome su neravnopravan spoj.

Oslušnuo je tišinu i podigao pušku sa zadnjeg sedišta. Poneo ju je zatim sa sobom, do mesta gde se završava stari deo garaže i počinje novi. Između starog i novog betona postoji razmak of dvanaestak milimetara. Kao neka demarkaciona linija. Nagađao je da je ostavljen zbog širenja materijala. Za letnje žege. Nagađao je da će taj prostor ispuniti mekim katranom. Odmah iznad njega nalazila se žuto-crna traka s natpisom *Oprez! Zabranjen ulaz!*, razapeta između dva stuba. Spustio se na koleno i provukao ispod trake. Ponovo je ustao i nastavio dalje, u novu nedovršenu građevinu.

Nov betonski pod je na nekim delovima bio gladak, a na drugima grub, bez završnog površinskog sloja. Okolo su bile pobacane daske. Tu i tamo su ležale hrpe džakova za cement, neki puni, a neki prazni. Bilo je još otvorenih razmaka za širenje materijala. Zatim kablovi s golim sijalicama, ugašenim. Prazna građevinska kolica, zgažene limenke bezalkoholnih pića, koturi s kablovima, drvena građa raznih veličina, gomile izlomljenog kamena, utihle mešalice za beton. A svuda siva cementna prašina, sitna kao talk, s mirisom vlažnog kreča.

Čovek s puškom je koračao u mraku sve dok se nije približio severoistočnom uglu nove građevine. Zatim je stao, pripio se leđima uz hrapav betonski stub i ostao da stoji tako nepomično. Zatim je počeo da se pomera centimetar po centimetar udesno, glave okrenute u stranu, sve dok nije mogao da vidi gde se nalazi. Stajao je oko dva i po metra od spoljnjeg zida garaže. Okrenut ka severu. Zid je bio visok otprilike do pojasa. I nedovršen. Iz njega su virili šipovi za koje će se pričvrstiti metalne bankine da kola ne udare u beton. U podu su bile rupe spremne da prime stubove za nove parking-satove.

Čovek s puškom je nastavio da se pomera sve dok između lopatica nije osetio ugao stuba. Ponovo je okrenuo glavu. Sad je gledao na sever i na istok. Pravo na trg. Pred njim se pružao dug i uzan ukrasni bazen. Otprilike dvadeset pet sa šest metara. Ličio je na veliki rezervoar za vodu. Kao izdignut bazen za plivanje. Sa sve četiri strane bio je okružen zidovima od cigle visokim do pojasa. Unutrašnje strane tih zidova zapljuskivala je voda. Linija njegovog pogleda pružala se tačno po dijagonali od bližeg ugla bazena do naspramnog. Voda je, činilo se, bila duboka oko metar. Fontana je prskala i pljuskala tačno nasred bazena. Jasno ju je čuo, a čuo je i usporeni saobraćaj na ulici i korake ispod njega. Prednji zid bazena bio je otprilike metar udaljen od zida koji je delio trg od Prve ulice. Dva niska zida su se tako pružala zajedno i naporedo nekih šest metara, u pravcu istok-zapad, s uskim prolazom za pešake između njih.

On se nalazio na drugom nivou garaže, ali kako je Prva ulica vodila uzbrdo, trg je bio manje od jednog sprata ispod njega, pod malim nagibom. Video je vrata nove poslovne zgrade na desnoj strani trga. Zapušteno mesto. Izgrađeno ali nije iznajmljeno. Znao je to. I zato su, kako bi bar delimično

očuvali izgled novog centra grada, tu smestili kancelarije državne uprave. Odeljenje za motorna vozila i združeni regrutni centar vojne mornarice, vazduhoplovstva i mornaričke pešadije. Verovatno i socijalno osiguranje. Možda i imovinsko-poreska služba. Čovek s puškom nije znao šta je tačno unutra. A nije ga ni bilo briga.

Spustio se na kolena pa na stomak. Puzanje je osnovni način kretanja snajperiste. Tokom godina vojne službe prepuzao je milion kilometara. Na kolenima, laktovima i stomaku. Standardna taktika za prelazak snajperiste od drugova do položaja nalogala je da prepuzi hiljadu metara. Na obuci je mnogo sati proveo upravo to radeći, vežbajući da izbegne dvogled osmatrača. Ali ovoga puta je imao da pređe samo dva i po metra. A koliko je njemu poznato, nije bilo ni dvogleda uperenog ka njemu.

Stigao je do osnove zida i legao pripijen za tlo, na hrpavom betonu. A onda se iskrenuo i podigao u sedeći položaj. Potom je kleknuo. Desnu nogu je podavio ispod sebe. Levo koleno je podigao tako da mu cevanica stoji vertikalno. Levim laktom se oslonio na levo koleno. Podigao je pušku. Oslonio je kraj prednjeg potkundaka na vrh niskog betonskog zida. Pomerio ga je blago napred-nazad sve dok nije osetio stabilnost. *Klečeće podupiranje* – tako se to zove u priručniku za obuku. Dobar položaj. Po njegovom iskustvu, od ovog položaja je bolji samo ležeći, s puškom podignutom na dvonožac. Udisao je i izdisao. *Jedan hitac, jedan ubijeni.* To je bio kredo svih snajperista. Takav uspeh zahtevao je kontrolu, nepomičnost i hladnokrvnost. Udisao je i izdisao. Osetio je kako se opušta. Osetio se kao kod kuće.

Spreman.

Infiltracija uspela.

A sad čekaj pravi čas.

DVA

Čekao je oko sedam minuta, stalno nepomičan, dišući plitko, prazneći misli. Gledao je u biblioteku s leve strane. Iznad i iza nje zavijao je nadvožnjak kao da grli staru zgradu od krečnjaka, kao da je obavija, štiti da joj ne naude. A onda se malo ispravlja i prolazi iza crne staklene kule. Otprilike u nivou njenog trećeg sprata. Kula je pred glavnim ulazom imala stub s paunom – logotipom medijske kuće NBC, ali čovek s puškom je bio siguran da se tu nalazi samo mala podružnica ove mreže i da ne zauzima čitavu zgradu. Možda čak ne više od jednog sprata. Ostale kancelarije verovatno iznajmljuju male pravne firme s jednim zaposlenim, ili firme za oglašavanje preko interneta, ili agencije za kupoprodaju nekretnina, ili pak osiguravajuća društva ili menadžeri za investiranje. Ili su prazne.

Iz zgrade s desne strane počeli su da izlaze ljudi. Ljudi koji su izvadili nove dozvole ili promenili tablice, ili ljudi koji stupaju u vojsku, ili oni što se bakte s federalnom birokracijom. Bilo je mnogo ljudi. Državne kancelarije su se zatvarale.

Pet sati, petak. Izlazili su na vrata i odmah skretali levo, baš pred njega, skupljajući se u jednu kolonu kako su ulazili u uzan prostor između dva zida, da prođu pored kraćeg dela bazena. Kao patke u streljani. Jedan za drugim. *Okruženje bogato metama*. Domet je bio oko trideset metara. Otprilike. Sigurno manje od trideset pet. *Veoma blizu*.

Čekao je.

Neki su prolazili prstima kroz vodu dok su koračali. Zidovi su bili dovoljno niski za to. Čovek s puškom je jasno video sjajne bakarne novčiće od jednog penija na crnim pločicama ispod vode. Tamo gde je voda s fontane uzburkavala površinu, činilo se kao da poigravaju.

Gledao je. I čekao.

Reka ljudi postajala je sve gušća. Sad ih je nailazilo mnogo odjedanput pa su morali da zastanu i da čekaju da uđu i, u koloni po jedan, prođu između dva niska zida. Baš kao saobraćaj u dnu Prve ulice. Usko grlo. *Izvolite. Ne, vi izvolite*. Usporavalo ih je. Sad su bili *spore* patke u streljani.

Čovek s puškom je udahnuo i izdahnuo. Čekao je.

A onda je prestao da čeka.

Povukao je okidač, i nastavio da ga povlači.

Prvi hitac je pogodio jednog muškarca u glavu i ubio ga na mestu. Pucanj je bio glasan i čulo se ultrazvučno *krc* od metka, a oko glave mete stvorio se oblacić od ružičaste magle. Čovek je pao kao marioneta čije su konce pokidali.

Jedan ubijen prvim hladnim hicem.

Odlično.

Radio je brzo, sleva nadesno. Drugi hitac je pogodio sledećeg čoveka u glavu. S potpuno istim ishodom kao i kod prvog. Treći hitac je pogodio jednu ženu u glavu. Sa istim ishodom. Tri hica u otprilike dve sekunde. Tri mete oborene. Krajnje iznenađenje. U deliću sekunde nije bilo nikakve reakcije. A

onda je nastao haos. Pakao. Panika. U uskom prostoru između zida trga i zida bazena bilo je uhvaćeno dvanaestoro ljudi. Troje je već bilo oboreno. Preostalih devetoro je potrčalo. Četvoro napred, a petoro se okrenulo od leševa i potrčalo nazad. Tih petoro se sudarilo s ljudima koji su se i dalje kretali napred. Začu se prodorna vriska. Dole se nalazila gusta masa uspaničenih ljudi u zabranu, tačno ispred čoveka s puškom. Na dometu manjem od trideset pet metara. Veoma blizu.

Četvrti hitac u glavu ubio je jednog muškarca u odelu. Peti je sasvim promašio. Tane marke sijera mečking prozujalo je pored ramena neke žene pa pravo u bazen i tamo je nestalo. Ne obraćajući pažnju na to, samo je malo pomerio cev puške springfield i šesti hitac je pogodio nekog tipa u koren nosa i razneo mu glavu.

Čovek s puškom je prestao da puca.

Sagnuo se i čučnuo nisko iza zida garaže pa otpuzao metar nazad. Osećao je miris sagorelog baruta i čuo – iako mu je u ušima odzvanjalo – ženske krike i stopala u trku i udarce kola jednih o druga u panici na ulici ispod njega. *Ne brinite, mali ljudi*, mislio je. *Gotovo je. Gubim se odavde*. Legao je potrbuške i pokupio prazne čaure na gomilu. Pred njim je blistao sjajni mesing marke lejk siti. Navučenih rukavica, pokupio je pet čaura, ali šesta se otkotrljala i pala u nedovršenu pukotinu spoja. I upala je u mali prostor dubine dvadesetak centimetara, a širok dvanaestak milimetara. Čuo je prigušen zvuk udarca metala o dno.

Odluka?

Ostaviti, naravno.

Nema vremena.

Gurnuo je onih pet čaura u džep mantila i otpuzao natrag, krećući se na rukama, nožnim prstima i stomaku. Načas je nepomično ležao i osluškivao ciku i vrisku. Onda se podigao

na kolena i ustao. Okrenuo se i pošao nazad istim putem kojim je i došao, brzo ali kontrolisano, preko grubog betona, pored razbacanih fosni, kroz pomrčinu i prašinu, ispod žuto-crne trake. I nazad u kombi.

Zadnja vrata su i dalje bila otvorena. Ponovo je umotao toplu pušku u ćebe i zatvorio vrata. Ušao je i upalio motor. Pogledao je kroz vetrobran u parking-sat. Ostalo mu je još četrdeset četiri minuta. Isparkirao se u rikverc pa krenuo niz izlaznu rampu. Odvezao se dole i izašao kroz izlaz bez ljudi, pa skrenuo desno i ponovo desno, u zamršeno klupko ulica iza robnih kuća. Prošao je ispod nadvožnjaka i tek tad je čuo prve sirene. Odahnuo je. Sirene su se kretale na istok, a on je išao na zapad.

Dobro obavljen posao, pomislio je. Tajna infiltracija, ispaljeno šest hitaca, oboreno pet meta, uspešno izvlačenje, glatko kao po loju.

A onda se iznenada osmehnuo. Dugogodišnje istraživanje vojnih izveštaja pokazuje da za modernu vojsku važi sledeći odnos: jedan neprijateljski gubitak na petnaest hiljada ispaljenih pešadijskih metaka. Ali snajperisti specijalci postižu bolji rezultat. Kudikamo bolji. Zapravo, dvanaest i po *hiljada* puta bolji. U modernoj vojsci, snajperista postiže jedan neprijateljski gubitak na 1,2 ispaljena metka. A jedan prema jedan zarez dva ispada isti prosek kao i pet prema šest. Potpuno isti prosek. Jednostavna aritmetika. Dakle, čak i posle toliko godina, obučeni vojni snajperista postigao je tačno onakav rezultat kakav su nekad njegovi vojni instruktori očekivali. Bili bi veoma zadovoljni njime.

TRI

Njegovi nekadašnji vojni instruktori obučavali su snajperiste za bojno polje, a ne za gradski kriminal. Kad je gradski kriminal u pitanju, na bojno polje brzo upadaju nepoznati faktori. Ti faktori pomalo menjaju definiciju *uspešnog izvlačenja*. U konkretno ovom slučaju najbrže su reagovali mediji. Što ne iznenađuje, s obzirom na to da se pucnjava odigrala ispred same lokalne ispostave NBC-ja. Snimatelji su zgrabili kamere, upalili ih i uperili ih na prozore. Drugo, glavna lokalna reporterka En Jani počela je da uvežbava izveštavanje o događaju za koji je znala da će predstavljati njene prve udarne vesti na državnoj televizijskoj mreži. Bilo joj je muka, plašila se i bila je duboko potresena, ali umela je da prepozna priliku. I stoga je počela da pravi skicu u glavi. Znala je da reči određuju mnogo toga, a njene prve reči bile su *snajper*, *bismisleno* i *klanica*. Došle su joj potpuno spontano. Ona je to videla kao *klanicu*. A *klanica* je sjajna reč. Nagoveštava nasumičnost, razuzdanost, divljaštvo i svirepost. To je bezlična reč bez motiva. Prava reč za ovu

priču. Istovremeno, znala je da neće odgovarati za tekst ispod slika. Tamo bi bolje legla reč *masakr*. *Masakr u petak uveče? Masakr u saobraćajnom špicu?* Pojurila je na vrata nadajući se da će joj fotograf doneti nešto što se slaže s tim natpisima.

Ali na bojnopolju nisu prisutne policijske snage. Na desetine istovremenih poziva policiji osvetlile su tablu telefonske centrale za hitne slučajeve kao novogodišnju jelku, pa su lokalne policijske i vatrogasne stanice poslale ekipe u roku od četrdeset sekundi. Poslate su sve raspoložive snage, i sve s upaljenim rotacionim svetlima i uključenim sirenama. Sva policijska patrolna kola, svi raspoloživi detektivi, svi tehničari za mesto zločina, sva vatrogasna kola, svi raspoloživi bolničari, sva vozila hitne pomoći. Najpre su mislili da je posredi masovno nanošenje teških telesnih povreda. Ljudi koji su zvali bili su u panici i govorili nerazgovetno. U svakom slučaju, bilo je očigledno da je u pitanju zločin, i to težak, pa je privremena komanda poverena vodećem detektivu Odreda za teške zločine. Bio je to vrhunski policajac, veteran s dvadeset godina službe koji je prošao put od obične policijske patrole do vrha. Zvao se Emerson. Probijao se kroz usporeni saobraćaj zaobilazeći radove na putu, bespomoćan, očajan, i ne znajući tačno šta se zapravo dogodilo. Pljačka, droga, okršaj bandi, terorizam – nije imao pouzdanih informacija. Ni jednu jedinu. Ali bio je miran. Relativno miran. Srce mu je kucalo manje od sto pedeset u minuti. Držao je otvorenu vezu s dispečerom poziva, nastojeći da čuje više dok je vozio.

„Nov poziv na liniji!“, vikao je dispečer.

„Ko zove?“, odvratio je Emerson, takođe vičući.

„Neki marinac iz regrutnog centra.“

„Očevidad?“

„Ne, bio je unutra. Ali sad je napolju.“

Emerson stisnu zube. Znao je da neće biti prvi na mestu zločina. Čak ni blizu. Znao je da predvodi akciju iz pozadine. I zato mu trebaju nečije oči. Sad. *Marinac? Poslužiče.*

„Dobro“, reče. „Spoji me s marincem.“

Začuse se glasno škljocanje i elektronski zvuci, a onda je Emerson čuo sasvim drugačiju zvučnu pozadinu. Napolju, s udaljenim kricima i šumom vode. *Fontana*, pomislio je.

„Ko je to?“, upita.

Odgovorio mu je glas, hladnokrvan ali u žurbi, glasno i zadihano, usana priljubljenih uz mikrofona mobilnog telefona.

„Ovde Keli“, reče, „vodnik prve klase mornaričke pešadije vojske Sjedinjenih Država. S kim razgovaram?“

„Detektiv Emerson. Na putu sam, zaglavljnjen u saobraćajnoj gužvi na desetak minuta od vas. Šta imamo tamo?“

„Petoro stradalih“, reče marinac.

„Petoro mrtvih?“

„Potvrđujem.“

Jebem ti. „Povređenih?“

„Nema koliko vidim.“

„Petoro mrtvih i nema povređenih?“

„Potvrđujem“, ponovi marinac.

Emerson ne reče ništa. Imao je mnogo puta prilike da vidi pucnjavu na javnom mestu. Mnogo puta je video postradale. Ali nikad nije video *samo* izginule. Posle pucnjava na javnom mestu, uz mrtve uvek ostanu i povređeni. Obično u odnosu jedan prema jedan, najmanje.

„Siguran si za povređene?“, reče.

„Definitivno, gospodine“, odvrati marinac.

„Ko su poginuli?“

„Civilni. Četiri muškarca, jedna žena.“

„Sranje.“

„Potvrđeno, gospodine“, reče marinac.

„Gde si ti bio?“

„U regrutnom centru.“

„Šta si video?“

„Ništa.“

„Šta si čuo?“

„Paljbu, šest hitaca.“

„Pištolji?“

„Mislim da je u pitanju veće vatreno oružje. Samo jedno.“

„Puška?“

„Mislim da je s automatskim punjenjem. Vatra je bila brza, ali nije sasvim automatsko oružje. Svi stradali su pogođeni u glavu.“

Snajper, pomisli Emerson. *Sranje. Neki ludak s automatskom puškom.*

„Sad ga nema?“, upita.

„Niko ne otvara vatru, gospodine.“

„Možda je još tamo.“

„Moguće je, gospodine. Ljudi su potražili zaklon. Većina ih je u biblioteci.“

„Gde si ti?“

„Sagnut iza zida koji deli trg od ulice. Sa mnom je još nekoliko ljudi.“

„A gde je *on* bio?“

„Ne mogu reći pouzdano. Možda u garaži. U onom novom delu. Ljudi su pokazivali u tom pravcu. Možda su videli odblesak cevi. A to je i jedina veća građevina okrenuta pravo prema stradalima.“

Zčinjak, pomisli Emerson. *Jebeno pacovsko gnezdo.*

„Tu su i ljudi iz televizije“, reče marinac.

Sranje, pomisli Emerson.

„Jesi li u uniformi?“, upita.

„U punoj opremi, gospodine. Za regrutni centar.“

„Dobro. Daj sve od sebe da održite red dok ne stignu moji momci.“

„Primljeno, gospodine.“

Onda se veza prekinula i Emerson je ponovo čuo disanje dispečera. *Televizija i ludak s puškom*, pomislio je. *Sranje, sranje, sranje. Pritisak i posmatrač i nagađanje, kao i svuda gde se nađu televizija i ludaci s puškom*. Pritisnuo je taster za stupanje u vezu sa svim vozilima.

„Sve jedinice, slušajte“, reče. „Ovo je usamljeni ludak s puškom. Najverovatnije s automatskim oružjem. Nasumična paljba na javnom mestu. Moguće iz novog dela garaže, s parkinga. Dakle, ili je još tamo ili je već u bekstvu. Ako je krenuo, mora da je pešice ili u nekom vozilu. Sva kola koja su deset blokova dalje neka se zaustave i neka opkole mesto zločina na tom rastojanju. Niko ne sme ni da uđe ni da izađe, jasno? Ni vozila ni pešaci, niko ni pod kakvim okolnostima. Sva kola što su bliža od deset blokova neka nastave uz krajnji oprez. Ali ne dajte mu da se izvuče. *Nemojte* da vam promakne. Ovo moramo dobiti, ljudi. Taj tip nam treba *danas*, pre nego što se na nas okomi CNN.“

Čovek u kombiju pritisnuo je taster na daljinskom upravljaču i vrata garaže su se otvorila tandrčući. Uterao je kola unutra i ponovo pritisnuo taster pa su se vrata za njim spustila. Ugasio je motor i na trenutak sedeo mirno. Onda je izašao iz kombija, prošao kroz malo predsoblje za ostavljanje obuće i ušao u kuhinju. Potapšao je psa i upalio televizor.

Bolničari u punoj opremi i s pancir-prslucima ulazili su na zadnji ulaz biblioteke. Dvojica su ostala unutra, da provede ima li povređenih među svetom koji se tamo sklonio. Četvorica su izašla kroz glavni ulaz i sagnuti su pretrčali trg i čučnuli iza zida. Dopuzali su do tela i potvrdili da su svi poginuli. I ostali su tamo. Priljubljeni uz tlo, odmah pored leševa. *Bez nepotrebnog izlaganja dok garaža ne bude pretražena*, rekao je Emerson.

Emerson se zaustavio dva bloka od trga, zagradivši neko parkirano vozilo, i naredio jednom uniformisanom naredniku da usmeri potragu na garažu, odozgo naniže, od jugozapadnog ugla. Policajci su pretražili četvrti nivo, a zatim i treći. Pa onda drugi. Pa prvi. Problem je bio stari deo. Bio je loše osvetljen i pun parkiranih kola, a svaka kola su predstavljala potencijalno mesto za skrivanje. Taj tip bi mogao biti u nekim od njih, ili ispod ili iza nekih kola. Ali nikog nisu našli. S novom građevinom nisu imali problema. Uopšte nije bila osvetljena, ali u tom delu nije bilo parkiranih automobila. Policajci su se jednostavno spustili stepeništem i pretražili sve nivoe, redom, koristeći baterijske lampe.

Nije bilo nikog.

Narednik se opustio i povukao ljude.

„Dobro obavljeno“, reče Emerson.

I zaista jeste bilo dobro obavljeno. Činjenica da su pretraživali od jugozapadnog ugla upolje značila je da je severoistočni ugao ostao potpuno nedirnut. Ništa nije poremećeno. Tako je, bilo srećnom slučajnošću bilo dobrom procenom, policija besprekorno odigrala u prvoj etapi onoga o čemu će na kraju govoriti kao o besprekornoj istrazi od početka do kraja.

* * *

Do sedam se već smrklo i En Jani se uključivala u program jedanaest puta. Od toga triput u program državne televizije, a osam puta u lokalnu mrežu. Ona lično je bila pomalo razočarana takvim odnosom. Bila je osetljiva na blagi skepticizam koji su na njenu adresu uputili iz uredništva nacionalne mreže. Geslo svih koji rade u vestima glasi: *Što krvavije tim udarnije*, ali krv je u ovom slučaju bilo daleko od njih, daleko od Njujorka ili od Los Anđelesa. Ne dešava se u nekom nalickanom predgrađu Vašingtona. Ima prizvuk nekog čudaštva iz provincije. Nema stvarne opasnosti da se iko važan nađe na nišanu ovog tipa. Samim tim znači da nije glavna stvar. A istini na volju, En i nije imala mnogo da ponudi. Nijedna žrtva još nije identifikovana. Niko iz *klanice*. Policija ne otkriva karte dok ne obavesti svaku porodicu pojedinačno. Nije imala na raspolaganju dirljive priče iz pozadine. Čak nije pouzdano znala ni da li su postradali muškarci bili porodični ljudi. Niti da li su žrtve išle u crkvu. Nije znala ni da li je ženska žrtva majka ili supruga. Nije imala mnogo da ponudi ni u vizuelnom smislu. Samo gomilu koja se okupila pet blokova dalje i koju zadržavaju policijske barikade, i snimak statične kamere niz sivilo Prve ulice, s povremenim zumiranjem naviše, na garažu, gde se, po svim dosadašnjim tvrdnjama, snajperista nalazio.

Emerson je pak mnogo napredovao do osam sati. Njegovi ljudi su uzeli na stotine izjava. Vodnik prve klase Keli i dalje je bio siguran da je čuo šest hitaca. I Emerson mu je veroval. U marince se po svoj prilici može pouzdati kad je reč o takvim stvarima. A onda je jedan čovek pomenuo kako mu

je mobilni telefon sve vreme bio uključen, povezan s nečijom govornom poštom. Kompanija mobilne telefonije omogućila im je snimak, na kom se slabo čulo šest pucnjeva. Ali patolozi su na petoro stradalih izbrojali samo pet ulaznih rana. To je značilo da jedan metak nedostaje. Još troje svedoka je reklo, mada nisu bili sigurni, da su videli kako je iz bazena prsnula voda.

Emerson je naredio da isprazne bazen.

Za to su se postarali vatrogasci. Postavili su reflektore, isključili fontanu i pumpama izbacili vodu u drenažni sistem za slučaj oluje. Proračunali su da treba ispumpati 303.000 kubika i da će obaviti posao za jedan sat.

U međuvremenu su tehničari upotrebili slamčice za piće i laserske lampice da procene putanje smrtonosnih metaka. Najpouzdanijom za procenu smatrali su prvu žrtvu. Taj čovek je po svoj prilici koračao sleva nadesno preko trga kad je opalio prvi metak. Nakon toga, moguće je da su se sledeće uzastopne žrtve okretale, naginjale ili kretale u nepredvidljivim smerovima. I zato su zaključke doneli isključivo na osnovu tog prvog pogođenog čoveka. Glava mu je bila razneta, ali prilično jasno se činilo da je tane putovalo s blage uzvišice naniže i prošlo kroz nju. Jedan tehničar je stao uspravno na mesto žrtve, a drugi mu je sa strane uz glavu prislonio slamku pod određenim uglom i zadržao je mirno u tom položaju. Onda se onaj prvi sklonio, a treći je kroz slamku uperio laserski zrak. Crvena tačka lasera označila je severoistočni ugao produžetka garaže, na drugom nivou. Svedoci su tvrdili da su upravo tamo videli odblesak cevi oružja. I sad je nauka potvrdila njihove izjave.

Emerson je poslao ekipe za mesto zločina u garažu i rekao im da imaju vremena koliko god im treba. Ali rekao im je i da se ne vraćaju bez nekog traga.

En Jani je izašla iz crne staklene kule u pola devet i povela ekipu snimatelja do barikada pet blokova dalje. Mislila je da će možda uspeti da identifikuje neku žrtvu postupkom eliminacije. Možda su tamo ljudi čiji se srodnici nisu vratili kući na večeru, koji očajnički tragaju za nekom informacijom. Snimila je dvadeset minuta trake. I nije dobila nikakav određeniji podatak. Umesto toga, imala je dvadeset minuta plača, kukanja i čiste neverice. Čitav grad je bio u jadu i šoku. Isprva je bila potajno ponosna što je u žiži događaja, a završila je uplakana i s mučninom u stomaku.